

Ανθρωπολογική Εταιρεία Αθηνών – Ethnofest
ethnofest.gr | [Facebook Page](#) | [Instagram](#) | info@ethnofest.gr

Ethnofest 12 - 12th Athens Ethnographic Film Festival

25-28.11 ASTOR Cinema
29.11 Goethe Institut-Athen
27.11-5.12 Online

Special Themed Section

Romanticism: Camera, Enchantment and the Real

In its daily use, romanticism is associated with emotion and sentimentality, often seen as naïve and misguided, as well as the search for purity, authenticity, and higher meaning in the mundane. At the same time, the term references a complex cultural history comprising trends that emerged mostly in the European 19th century and that encompass modalities ranging from art practice and poetry to nationalism. Elements commonly associated with romanticism include: fascination with the mystical, an interest in blood and soil, an opposition to industrialism, rationalism and bureaucratic formality, nostalgia for a lost past, fascination with death, pleasure in the grandeur of nature, an adoration of resistance and creativity, the coexistence of hope with melancholia.

Most importantly, romanticism relates to a key ingredient in transculturation and the encounter between a self and an Other, a traveler and a native, a filmmaker (or ethnographer) and their subject. At the hands of Western travelers, romanticism's historical subject is the noble savage; a figure often represented at the juncture of admiration and rejection. Romanticism is thus kindred to terms such as exoticism, Orientalism and primitivism. In the last forty years, these notions have been the target of anthropological critiques concerning the role of representation in the power relations between centers and peripheries. Locally, romanticism also becomes highly relevant at present as official Greek institutions are preparing commemorative events for the 200-year-anniversary of the Greek War of Independence; a romantic event *par excellence*, foundational for Greek nationalism while represented in literature and art through tropes of heroism and rebirth. As an epistemology, romanticism may be even said to permeate the current Covid-19 context. Many commentators express a yearning for authentic, sensorial sociality as opposed to the supposedly mechanized, sterile digital interactions on the internet, while others describe the present as immersed in death and darkness.

With its unique selection of films, Ethnofest's 8th themed section takes romanticism and its everyday uses seriously and seeks to critically unpack its underlying themes of idealization, alterity, transcendence and Othering: from the exploration of intimacy and familial emotion, to travel and the quest for pristine landscapes; from the exaltation of the resistant community to fantasies of return to natural, traditional lifestyles. From tourism as a form of romanticizing social experience to the soiled politics of cleanliness.

The films featured in the special section explore different aspects of romanticism and capture as well as trouble the relationship between idealization and the camera. All of the films think through the different potentials of visual form (from the role of music to evocative animation) and return to fundamental romantic themes, such as endurance, solitude and the mountainous landscape (Ait Atta: Nomads of the High Atlas; The Last Austrians); love, care and death (Bosco, Dorin and Dorina, Half-Elf); politics, change and hope (Hands in Bleach, Borderlands, The Last Austrians); tourism, social transformation and the representation of tradition (Ait Atta, The Last Austrians), humans, animals and the beyond (Tears of Inge, Half-Elf), nostalgia, roots and the family (Ait Atta, Borderlands, Bosco, Dorin and Dorina). Some of the films (e.g., Ait Atta; Bosco, The Last Austrians) deal directly with the challenge of recording rural lifeworlds that are in transition or

decline. They thus tease out film's historical relationship to different kinds of salvage paradigm and find ethnographic ways to account for their subjects' experiences of change and modernity. Tenderness, proximity to the subjects and ethnographic intimacy between observer and subjects also inform many of the films, especially as it concerns ageing, familial relationships and the experience of time (e.g., Dorin and Dorina, Half Elf, Bosco). Some films pick up traditional themes that are key to romantic representations of human experience. For instance, the negotiation of death and the after-life as well as the role of mythological belief in the everyday world are explored in *The tears of Inge* and in *Half-Elf*, whose playful hero ---fixated with Elves---prepares himself and his kin for his death. Nationhood, a theme that is key to romanticism as a historical formation, is explored in *Borderlands*, which undermines the idea of divisive national boundaries through an emphasis on people's future aspirations and its humanist vision of co-existence. Emancipatory politics and the lives of working classes are examined in the starkly clean interiors of *Hands in Bleach* (interiors that prove to be politically tainted) as well as the Alpine-landscapes-with-a-twist of *The Last Austrians*, whose material struggle complicates the idealized aesthetics of *the pastorate*. Finally, kinship, in an expanded definition, is examined through the practices of subjects in *Bosco*, *Dorin and Dorina*, *Half-Elf* and *Ait Atta*, with these films documenting the emotional and social affordances of relatedness, including those between the filmmaker and their subjects.

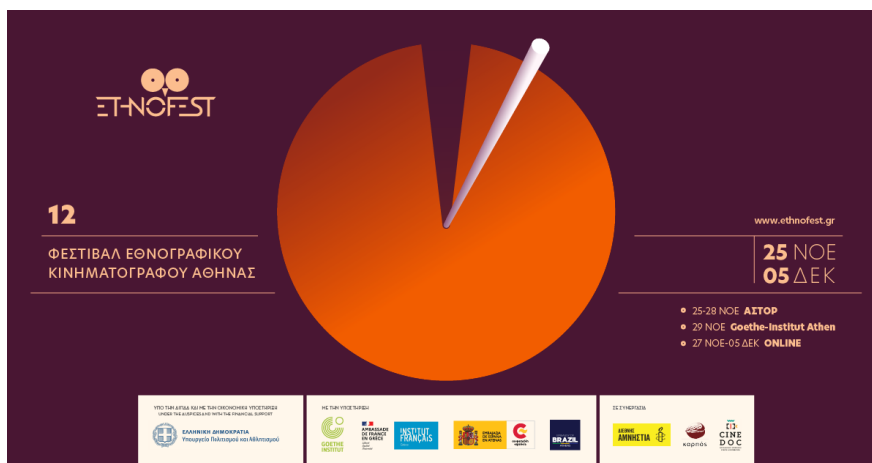
The films employ various styles and techniques, from observational strategies, to reflexive interactions and interviews; from quiet, uninterrupted vignettes to the juxtaposition of verbal arguments and positionalities; from analytical expositions of idealization to the narration of social life through stylistic enchantment. Devoted to the ethnographic exposition of the materiality of daily life, these films think about and utilize romantic themes and styles, but also provide us with the rich tactile worlds of their subjects and bring attention to the texture of social experience itself.

The Guest curator of the 2021 Themed Section is anthropologist Konstantinos Kalantzis, assistant professor at the department of Culture, Creative Media and Industries, University of Thessaly. www.konstantinoskalantzis.com

Side Event FB Link: <https://www.facebook.com/events/294278612575708>

Ανθρωπολογική Εταιρεία Αθηνών – Ethnofest
ethnofest.gr | [Facebook Page](#) | [Instagram](#) | info@ethnofest.gr

Ethnofest 12 - 12ο Φεστιβάλ Εθνογραφικού Κινηματογράφου της Αθήνας

25-28.11 ΑΣΤΟΡ

29.11 ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΓΚΑΙΤΕ ΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ

27.11-5.12 ONLINE

Ειδική Θεματική Ενότητα

Ρομαντισμός: Κάμερα, Εξιδανίκευση και το Πραγματικό

Οι καθημερινές χρήσεις του όρου ρομαντισμός παραπέμπουν στον συναισθηματισμό (που συχνά αντιμετωπίζεται ως αφελής), την εξιδανίκευση, καθώς και την αναζήτηση αγνότητας, αυθεντικότητας και υψηλών νοημάτων στην ανθρώπινη εμπειρία. Ταυτόχρονα, ο όρος παραπέμπει σε πολιτισμικές τάσεις που αναδύθηκαν κυρίως κατά τον Ευρωπαϊκό 19ο αιώνα και εκφράζονται σε πλήθος χώρων, από τις εικαστικές τέχνες και την ποίηση έως και τον εθνικισμό. Στα γνωρίσματα του ρομαντισμού περιλαμβάνονται: ο μυστικισμός, το ενδιαφέρον για εθνικές και φυλετικές ρίζες και την καταγωγή και η αντιπαράθεση με τη βιομηχανοποίηση, τον ορθολογισμό και τη θεσμική επιστημότητα. Ο ρομαντισμός επίσης συνδέεται με τη νοσταλγία για χαμένα παρελθόντα, με τη σαγήνη του θανάτου και του μεγαλείου της φύσης, με τη λατρεία της αντίστασης και της δημιουργικότητας και με τη συνύπαρξη της ελπίδας με τη μελαγχολία.

Ιδιαίτερη σημασία στα πλαίσια του αφιερώματος έχει το ότι ο ρομαντισμός σχετίζεται ιστορικά με την ίδια τη διαπολιτισμική συνάντηση εαυτού και Άλλου,

Ανθρωπολογική Εταιρεία Αθηνών – Ethnofest
ethnofest.gr | [Facebook Page](#) | [Instagram](#) | info@ethnofest.gr

ταξιδιώτη και ντόπιου, σκηνοθέτη (ή εθνογράφου) και των υποκειμένων του. Στα χέρια των Δυτικών ταξιδιωτών, το κατεξοχήν ρομαντικό υποκείμενο είναι «ο ευγενής άγριος», μια φιγούρα που βρίσκεται συχνά στο μεταίχμιο μεταξύ θαυμασμού και απόρριψης. Ο ρομαντισμός εδώ συγγενεύει με όρους όπως ο εξωτισμός, ο οριενταλισμός και ο πριμιτιβισμός, όρους που η σύγχρονη ανθρωπολογία φέρνει στο προσκήνιο τις τελευταίες τέσσερις δεκαετίες, στα πλαίσια μιας κριτικής στάσης απέναντι στο ρόλο της αναπαράστασης στις σχέσεις εξουσίας μεταξύ κέντρου και περιφέρειας. Σε εθνικό επίπεδο, ο ρομαντισμός είναι επίσης επίκαιρος σήμερα, καθώς επίσημοι Ελληνικοί φορείς προετοιμάζουν εκδηλώσεις για τον εορτασμό των 200 χρόνων από την κήρυξη της Ελληνικής Επανάστασης, ενός κατεξοχήν ρομαντικού γεγονότος, θεμελιώδους για τον Ελληνικό εθνικισμό, που αναπαρίσταται σε λογοτεχνία και τέχνες μέσα από μοτίβα ηρωισμού και αναγέννησης. Επιστημολογικά, θα μπορούσαμε να θεωρήσουμε ότι ο ρομαντισμός έχει θέση και στην τρέχουσα συγκυρία του Covid -19. Αρκετοί σχολιαστές εκφράζουν την επιθυμία τους για μια κοινωνικότητα αυθεντική και πολυαισθητηριακή σε αντίθεση με τις θεωρούμενες μηχανικές, αποστειρωμένες διαδράσεις του διαδικτύου ενώ, σε άλλο ρομαντικό μοτίβο, κάποιοι περιγράφουν το παρόν ως βυθισμένο στο θάνατο και το σκοτάδι.

Η όγδοη θεματική ενότητα του Ethnofest, φέρνει στο προσκήνιο το ρομαντισμό και τις πολλαπλές χρήσεις και εννοιολογήσεις του και φιλοδοξεί να ξεδιπλώσει τις θεματικές της εξιδανίκευσης, της ετερότητας, της υπερβατικότητας και της ετεροίωσης που ενυπάρχουν στο ρομαντισμό: από τη διερεύνηση της οικειότητας και του συναισθήματος, στο ταξίδι και την αναζήτηση αρχέγονων τοπίων. Από την εξύψωση της κοινότητας στις φαντασιώσεις επιστροφής σε φυσικούς και παραδοσιακούς τρόπους ζωής. Από τον τουρισμό ως μορφή ρομαντικοποίησης της κοινωνικής εμπειρίας στις «βρώμικες» πολιτικές της καθαρότητας.

Οι ταινίες του αφιερώματος διερευνούν διάφορες πτυχές του ρομαντισμού και παράλληλα συλλαμβάνουν και προβληματοποιούν τη σχέση μεταξύ εξιδανίκευσης και κάμερας. Όλες οι ταινίες στοχάζονται πάνω σε διαφορετικές δυνατότητες της οπτικής φόρμας (από το ρόλο της μουσικής στην προσθήκη τεχνικών animation) και επιστρέφουν σε κλασικά ρομαντικά θέματα όπως η αντοχή και η μοναξιά στο ορεινό τοπίο (“Ait Atta: Οι Νομάδες του Υψηλού Άτλαντα”, “Οι Τελευταίοι Αυστριακοί”), η αγάπη και ο θάνατος (“Μπόσκο”, “Ο Ντορίν και η Ντορίνα”, “Μισό-Ξωτικό”), η πολιτική και κοινωνική αλλαγή και η ελπίδα (“Χέρια σε Χλωρίνη” “Τόποι Συνόρων”, “Οι Τελευταίοι Αυστριακοί”), ο τουρισμός και η αναπαράσταση της παράδοσης (“Ait Atta: Οι Νομάδες του Υψηλού Άτλαντα”, “Οι Τελευταίοι Αυστριακοί”), τα ζώα, οι άνθρωποι και η μυθολογία (“Τα Δάκρυα της Ίνγκε”, “Μισό-Ξωτικό”), η νοσταλγία, οι ρίζες και η

Ανθρωπολογική Εταιρεία Αθηνών – Ethnofest
ethnofest.gr | [Facebook Page](#) | [Instagram](#) | info@ethnofest.gr

οικογένεια (“Ait Atta:Οι Νομάδες του Υψηλού Άτλαντα”, “Τόποι Συνόρων”, Μπόσκο, “Ο Ντορίν και η Ντορίνα). Κάποιες από τις ταινίες ασχολούνται με την πρόκληση της κινηματογραφικής καταγραφής τρόπων ζωής της υπαίθρου που βρίσκονται σε συνθήκες μετασχηματισμού ή που χάνονται. Έτσι αναδεικνύουν την ιστορική σχέση μεταξύ του κινηματογραφικού μέσου και της διασσωστικής ιδεολογίας (salvage paradigm) ενώ καταγράφουν εθνογραφικά τις εμπειρίες αλλαγής και νεωτερικότητας των ηρώων τους. Η τρυφερότητα, η εγγύτητα με τα υποκείμενα και η εθνογραφική οικειότητα μεταξύ παρατηρητή και παρατηρούμενου επίσης αποτελούν αντικείμενα πολλών από τις ταινίες, ιδίως όσον αφορά το γήρας, τις οικογενειακές σχέσεις και την εμπειρία του χρόνου (πχ. “Ο Ντορίν και η Ντορίνα”, “Μισό-Ξωτικό”, “Μπόσκο”). Κάποιες ταινίες πραγματεύονται παραδοσιακά θέματα στη ρομαντική αναπαράσταση της ανθρώπινης εμπειρίας. Για παράδειγμα η διαπραγμάτευση του θανάτου και το επέκεινα καθώς και ο ρόλος της πίστης σε μυθολογικά σχήματα είναι θέματα που διερευνούν οι ταινίες “Τα Δάκρυα της Ίνγκε” και “Μισό-Ξωτικό”. Ο παιγνιώδης ήρωας του τελευταίου –που έχει μανία με τα ξωτικά—προετοιμάζει εαυτόν και τους συγγενείς του για τον επικείμενο θάνατο του. Το έθνος, θεματική κλειδί στο ρομαντισμό ως ιστορικό μόρφωμα, είναι αντικείμενο διερεύνησης της ταινίας “Τόποι Συνόρων”, η οποία υπονομεύει την ιδέα των εθνικών συνόρων μέσα από την έμφαση σε μελλοντικά σχέδια ανθρώπων τη συνύπαρξη. Οι απελευθερωτικές πολιτικές και οι ζωές της εργατικής τάξης εξετάζονται στους γυαλισμένους χώρους της ταινίας “Χέρια σε Χλωρίνη” (τους ίδιους χώρους που η ταινία καταδεικνύει ως πολιτικά λερωμένους) αλλά και στα «πειραγμένα» Αλπικά τοπία της ταινίας “Οι τελευταίοι Αυστριακοί”. Οι αγώνες για επιβίωση των «Αυστριακών» αυτών κάνουν πιο κοινωνικά σύνθετο το εξιδανικευμένο βουκολικό τοπίο της Αλπικότητας. Τέλος, η συγγένεια κατά μία διευρυμένη έννοια αποτελεί ζήτημα προς εξέταση στις πρακτικές των ηρώων και ηρωίδων των “Μπόσκο”, “Ο Ντορίν και η Ντορίνα”, Μισό-Ξωτικό και “Ait Atta:Νομάδες του Υψηλού Άτλαντα”. Οι ταινίες αυτές καταγράφουν τις συναισθηματικές και κοινωνικές δυνατότητες του σχετιζοσθαι, συμπεριλαμβανομένων αυτών στη σχέση μεταξύ παρατηρητή και υποκειμένων.

Οι ταινίες του αφιερώματος χρησιμοποιούν διάφορα κινηματογραφικά στυλ και τεχνικές, από στρατηγικές παρατήρησης σε αναστοχαστικές διαδράσεις και συνεντεύξεις. Από μακροτενείς μινιμαλιστικές βινιέτες στη γρήγορη αντιπαραβολή θέσεων και απόψεων, από το στοχασμό πάνω στην εξιδανίκευση σε αφηγήσεις που δίνουν έμφαση στην εκμάγευση του κόσμου. Με εθνογραφική επικέντρωση στην υλικότητα της καθημερινής ζωής, οι ταινίες του αφιερώματος χρησιμοποιούν και στοχάζονται πάνω σε ρομαντικά μοτίβα και τεχνικές αναπαράστασης. Ταυτόχρονα παρέχουν πρόσβαση στους

Ανθρωπολογική Εταιρεία Αθηνών – Ethnofest
ethnofest.gr | [Facebook Page](#) | [Instagram](#) | info@ethnofest.gr

υλικούς κόσμους των υποκειμένων τους και τραβούν την προσοχή των θεατών στην ίδια την υφή της κοινωνικής εμπειρίας.

Επιμελητής της Θεματικής Ενότητας για το 2021 είναι ο ανθρωπολόγος Κωνσταντίνος Καλαντζής, επίκουρος καθηγητής στο τμήμα Πολιτισμού Δημιουργικών Μέσων και Βιομηχανιών του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας
www.konstantinoskalantzis.com

Link Παράλληλης Εκδήλωσης :

<https://www.facebook.com/events/294278612575708>